

YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2020-2021

JOHDANTO

Suomen frisbeegolfliitto ry:n tarkoituksena on edistää frisbeegolfia, levittää frisbeegolfin harrastusta, kohottaa jäsenkuntansa fyysistä kuntoa ja terveyttä sekä herättää heissä oikeaa urheiluhenkeä sekä edistää frisbeegolfia harrasteliikuntana. Frisbeegolfliitto on perustettu vuonna 1998.

Liiton historian ensimmäinen yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2018-2019 hyväksyttiin liiton kevätkokouksessa 18.3.2018. Pitkäaikaisinta ja konkreettisinta tasa-arvotyötä lajin parissa on tehnyt vuonna 2015 perustettu naisjaosto. Naisjaston pitkän tähtäimen visiona on, että naiset ja tytöt pelaavat ja harrastavat frisbeegolfia yhdenvertaisesti miesten ja poikien kanssa.

Yhdenvertaisuustyön jatkeeksi osana laajempaa vision päivitysprosessia liitto on päivittänyt yhdenvertaisuussuunnitelmansa seuraavalle kaksivuotiskaudelle 2020-2021. Yhdenvertaisuussuunnitelmaan on sisällytetty konkreettisia hankkeita, joiden avulla edistetään yhdenvertaisuutta liiton toiminnan eri sektoreilla. Keskeisiä yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteita ovat yhdenvertaisuustyön vahvistaminen osana

liiton ja seurojen toimintakulttuuria, esteettömyys sekä yhdenvertaisuustyön seuranta.

Yhdenvertaisuussuunnitelma koostuu kolmesta eri luvusta. Ensimmäisessä luvussa määritellään suunnitelmassa hyödynnettävät yhdenvertaisuuden käsitteet. Toisessa luvussa esitellään poimintoja vuonna 2019 uusitusta yhdenvertaisuuskartoituksesta. Viimeisessä eli kolmannessa luvussa avataan itse yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Tässä osiossa käydään läpi liiton yhdenvertaisuustyön nykytilaa sekä avataan yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä vuosille 2020-2021.

Yhdenvertaisuussuunnitelma esitetään hyväksyttäväksi liiton syyskokouksessa 27.10.2019.

1. KÄSITTEET

Frisbeegolfliiton yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnassa on hyödynnetty Suomen Olympiakomitea ry:n yhdenvertaisuussuunnittelun tukimateriaalia¹. Tukimateriaalia on hyödynnetty myös yhdenvertaisuuden käsitteiden määrittelyssä.

YHDENVERTAISUUS ymmärretään tässä yhteydessä syrjimättömyydeksi ikään, sukupuoleen, etniseen taustaan, toimintakykyyn tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyyn perustuen.

TASA-ARVOLLA puolestaan viitataan sukupuolten väliseen syrjimättömyyteen.

SYRJINTÄ on puolestaan ihmisten eriarvoista kohtelua esimerkiksi johonkin ryhmään kuulu-

misen perusteella. Syrjinnäksi voidaan lukea yksittäinen teko, kuten ulkopuolelle jättäminen. Syrjintä voi olla myös seurausta käytänteistä tai säännöistä, jotka ovat epäoikeudenmukaisia.

VÄLINEELLISELLÄ SYRJINNÄLLÄ tarkoitetaan tilannetta, jossa näennäisen neutraali kohtelu tai käytäntö johtaa syrjiviin lopputulemiin.

HÄIRINTÄ on puolestaan henkilön tai ryhmän arvoa ja koskemattomuutta tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaavaa toimintaa, joka johtuu uhkaavasta, halventavasta tai nöyryyttävästä ilmapiiristä. Häirinnäksi voidaan lukea esimerkiksi rasistiset vitsit tai nimittely.

FRISBEEGOLFIN LAJIPIIRTEET & YHDENVERTAISUUS

Yhdenvertaisuus, syrjinnän ehkäisy ja kaikkien tasavertainen huomioon ottaminen ovat frisbeegolfyhteisössä toimimisen peruseriaatteita.

Frisbeegolfia voi pelata niin yksin kuin ryhmässäkin. Radat ovat useimmiten kaikille liikkujille avoimia ja ilmaisia liikkumisympäristöjä. Eritasoiset, -ikäiset ja -taustaiset liikkujat ovat tasavertaisesti tervetulleita nauttimaan frisbeegolfin pelaamista. Muiden kunnioittaminen on oleellinen osa lajikulttuuria, eikä minikäänlainen häirintä tai syrjintä ei ole sallittua frisbeegolfissa.

Frisbeegolfin kilpailutoiminnassa pelataan eri luokissa. Vaikka kilpailut käydään luokkien sisäisesti, kierretään ratoja usein eri luokkien muodostamissa sekaryhmissä. Useimmiten frisbeegolfissa kilpaillaan yksilöinä, mutta ratojen kiertäminen ja pelaaminen on vahvasti yhteisöllistä toimintaa.

Frisbeegolfliitto edistää lajikulttuuria, jossa on tarjolla jokaiselle taustasta riippumatta mahdollisuuksia kehittyä sekä nauttia samalla yhdessäolosta ja yhteisöllisyydestä, kunnioittavassa ja sallivassa ympäristössä.

Huomionarvoista on, että lajina frisbeegolf on erityisesti kilpailu- ja seuratoiminnan osalta vielä melko uusi verrattuna moneen perinteisempään lajiin. Frisbeegolfliitossa yhdenvertaisuutta tulee edistää laaja-alaisesti osana kaikkea toimintaa. Yhdenvertaisuuden arvioiminen on osa liiton päätöksentekoprosesseja, tapahtumien suunnittelua ja toteutusta sekä tiedotusta.

Yhdenvertaisuus on liiton toiminnan tärkeä arvo. Tämän vuoksi sen eteen on myös tehtävä systemaattisesti ja tavoitteellisesti töitä.

¹ Yhdenvertaisuussuunnittelu. Viitattu 9.9.2019. <https://storage.googleapis.com/valo-production/2017/01/yhdenvertaisuussuunnittelu.pdf>.

2. YHDENVERTAISUUSKARTOITUS

Frisbeegolfliiton yhdenvertaisuustyöryhmä toteutti marras-joulukuussa 2017 jäsenistölleen ensimmäisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyn. Kartoituskysely toteutettiin Olympiakomitealta tilattua yhdenvertaisuuskyselyn pohjaa käyttäen. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään yhdenvertaisuuden tilannetta suomalaisissa frisbeegolfseuroissa. Vuoden 2019 seurakyselyn yhteydessä yhdenvertaisuuskartoitus uusittiin. *Tuoreimman kartoituksen tulokset sekä vertailua vuoteen 2017 löytyy yhdenvertaisuussuunnitelman liitteestä 1.*

SEURANI ILMAPIIRI ON MONIARVOINEN JA AVOIN

94 %

98 %

TYTÖILLÄ JA
POJILLA ON SEURASSA
YHTÄLÄISET
MAHDOLLISUUDET
HARRASTAMISEEN JA
KILPAILEMISEEN

54 %

VALMENTAJAN,
OHJAAJAN TAI
JOHTOTEHTÄVISSÄ ON
MUKANA SEKÄ MIEHIÄ
ETTÄ NAISIA

96 %

SEURASSA EI OLE
VAMMAISURHEILUA TAI
SOVELTAVAN LIKUNNAN
TOIMINTAA

98 %

SEURASSA
HARRASTAMINEN ON
MAHDOLLISTA
EDULLISESTI

EN OLE HAVAINNUT SEURA HARRASTAJIEN, OHJAAJIEN TAI JOHTOHENKILÖIDEN KÄYTTÄVÄN JOTAKIN IHMISRYHMÄÄ SYRJIVÄÄ KIELENKÄYTTÖÄ

86 %

EN OLE KOSKAAN TODISTANUT TAI KOHDANNUT SYRJIVÄÄ KÄYTÖSTÄ SEURASSA

88 %

SEURASSA EI OLE KESKUSTELTU SYRJINNÄSTÄ

44 %

SEURASSA EI OLE TOIMINTAMALLEJA SYRJINTÄTAPAUSTEN KÄSITTELYYN

66 %

3. YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

TOIMENPITEET VUOSINA 2018-2019

Liiton historian ensimmäinen yhdenvertaisuussuunnitelma laadittiin vuosiksi 2018-2019. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa keskeisiä tavoitteita olivat yhdenvertaisuuden saattaminen osaksi liiton ja seurojen toimintakulttuuria (kampanjat, syrjintätapauksiin puuttumisen malli, hankkeiden tukeminen, yhdenvertaisuus teemaksi toimintasuunnitelmiin ja Liitopäiville), esteettömyys (sisältöjä eri kielille, frisbeegolfratojen esteettömyydestä tiedottaminen) sekä systemaattisen yhdenvertaisuusarvioinnin käynnistäminen.

Vuosina 2018-2019 liitto on suunnitelman mukaisesti kannustanut seuroja mukaan Syrjinnästä vapaa alue -kampanjaan sekä levittänyt Et ole yksin -hankkeesta. Syys-marraskuussa liitto levitti tietoa Jyväskylän yliopiston PREACT-hankkeen kyselytutkimuksesta, jossa kerättiin tietoa urheilun ja liikunnan piirissä tapahtuvasta häirinnästä.

Lisäksi liitto on aloittanut yhteydenpidon Vammaisliikunta ja -urheilu VAU ry:n kanssa, tarkoituksena on pilotoida ja selvittää, kuinka voidaan lisätä tietoisuutta esteettömistä frisbeegolfradoista. Yhteistyön jatkaminen on keskeinen osa nyt päivitettävää yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Yhdenvertaisuusteemaa on käsitelty toimintasuunnitelmissa ja -kertomuksissa sekä Liitopäivillä, lisäksi teema on näkyvä osa vuonna 2019 uudistettua liiton tuoretta visiota. Lisäksi liitto on laatinut syrjintätapauksiin puuttumisen ohjeistusta, jonka työstö jatkuu edelleen osana laajempaa kurinpitosäännösten aukikirjoitusta.

NYKYTILANNE JA SUUNNITELMAN PÄIVITYS

Harrastaminen suomalaisissa frisbeegolfseuroissa koetaan pääosin yhdenvertaiseksi ja moniarvoiseksi toiminnaksi. Lähtökohtaisesti mielletään, että lajissa kaikilla on yhdenver-

taiset mahdollisuudet toimia ja tulla mukaan. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta lajin piirissä vahvuuksia ovat harrastamisen edullisuus sekä moniarvoinen ja avoin toimintakulttuuri. Näitä vahvuuksia on vaalittava sekä syrjinnän ehkäisyä ja yhdenvertaisuutta edelleen vahvistettava.

Kartoituskysely nostaa esille myös toiminnan kehitystarpeita. Keskeisimmät kehitystarpeet ovat samansuuntaisia kuin edellisessäkin yhdenvertaisuuskartoituksessa. Esille nousevat edelleen soveltava liikunta ja vammaisurheilu sekä toimintamallien luominen syrjinnän ehkäisemiseen sekä syrjintätapausten selvittämiseen. Toiminnan lähtökohtana on oltava, että kynnys lähteä mukaan frisbeegolfin harrastus- ja kilpailutoimintaan on mahdollisimman matala eri taustoista tuleville ihmisille.

Kartoituskysely osoittaa, että esteettömyys sekä syrjintään puuttumisen edistäminen ovat edelleen sellaisia teemoja, joihin on syytä panostaa. Edellisen yhdenvertaisuussuunnitelman myötä liikkeelle polkaistuja toimintoja tulee kehittää siis edelleen. Lisäksi keskeinen teema on edelleen naisten ja tyttöjen frisbeegolfharrastamisen edistäminen. Tämä tapahtuu eritoten jo olemassa olevan ja asemaansa vakiinnuttaneen liiton rakenteen, naisjaoston, kautta.

Frisbeegolfliiton yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulu on esitelty oheisessa taulukossa. Suunnitelmaan on kirjattu kolme eri tavoitetta sekä niitä tukevia toimenpiteitä. Jokainen toimenpide on aikataulutettu, mikä luo raameja myös yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttamiselle ja toiminnan arvioimiselle.

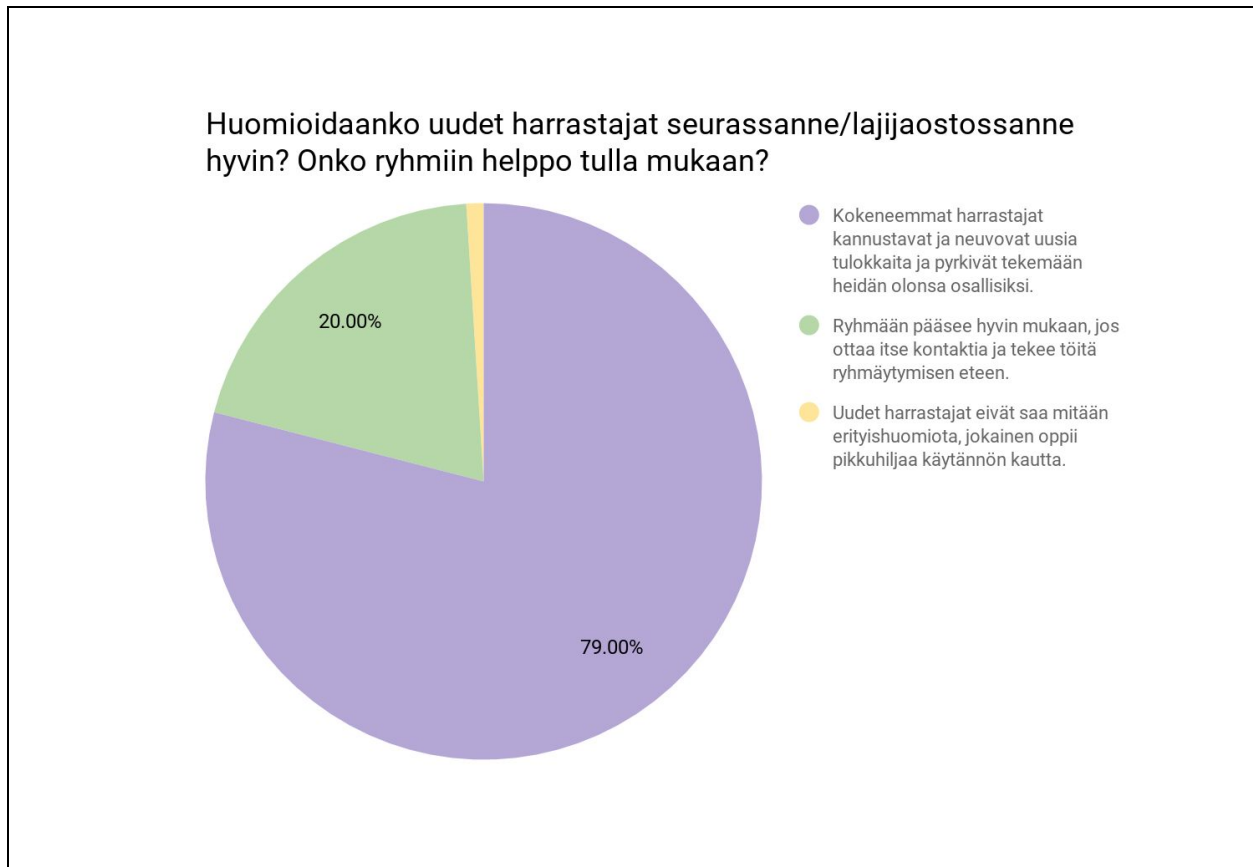
TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU
YHDENVERTAISUUS JA SYRJINNÄN EHKÄISY OSAKSI LIITON JA SEUROJEN TOIMINTAKULTTUURIA	Osallistetaan jäsenseuroja mukaan syrjinnän vastaisiin kampanjoihin ja tuodaan sanomaa näkyvästi esille esimerkiksi sosiaalisen median ja konkreettisten materiaalien avulla	jatkuva
	Jatketaan liiton syrjintätapauksiin puuttumisen toimintamallin työstöä osana laajempaa kurinpitösääntökokoaisuutta	2020
	Tuetaan liittotasolta seurojen yhdenvertaisuutta tukevia hankkeita sekä jaetaan kokemuksia ja viestiä hyväksi koetuista käytänteistä ja rakenteista muille	jatkuva
	Säilytetään yhdenvertaisuudesta keskusteleminen ja sen arviointi osana vuosittain järjestettäviä seuratoimijoiden ja aktiivien Liitopäiviä	jatkuva
FRISBEEGOLFIN HARRASTAMINEN JA TIETO ESTEETTÖMÄSTI SAATAVILLE	Tuotetaan liitolle englannin- ja ruotsinkielistä sisältöä	jatkuva
	Jatketaan vuoden 2018 loppupuolella käynnistettyä hanketta esteettömän frisbeegolfratahankkeen ja esteettömyyssertifikaattien osalta	2020-2021
	Levitetään tietoisuutta radoista ja niiden tarjoamista esteettömistä harrastusmahdollisuuksista	2020-2021
YHDENVERTAISUUSTYÖTÄ ARVIOI- DAAN JA KEHITETÄÄN SYSTEMAAT- TISESTI YLLÄPIDETÄÄN JA LUODaan YHDENVERTAISUUSTYÖTÄ TUKEVIA RAKENTEITA	Tuetaan naisten ja tyttöjen frisbeeharrastamista edistävän naisjaoston toimintaa	jatkuva
	Arvioidaan ja seurataan yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumista	jatkuva
	Toistetaan seuratoimijoille suunnattu yhdenvertaisuuskysely	2021
	Käynnistetään yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys tuleville vuosille	2021

Liite 1. Yhdenvertaisuuskartoituksen tuloksia 2017 ja 2019.

Ilmapiiri

Suomalaisten frisbeegolfseurojen ilmapiiri näyttyy kyselyn valossa positiivisena. Vuoden 2019 yhdenvertaisuuskartoituksen vastaajista 79 % kertoo, että seurassa huomioidaan hyvin uudet harrastajat, ja että kokeneemmat jäsenet kannustavat ja neuvovat uusia tulokkaita. Vuoden 2017 vastaavassa kartoituksessa prosenttiosuus kaikista vastaajista oli 76.

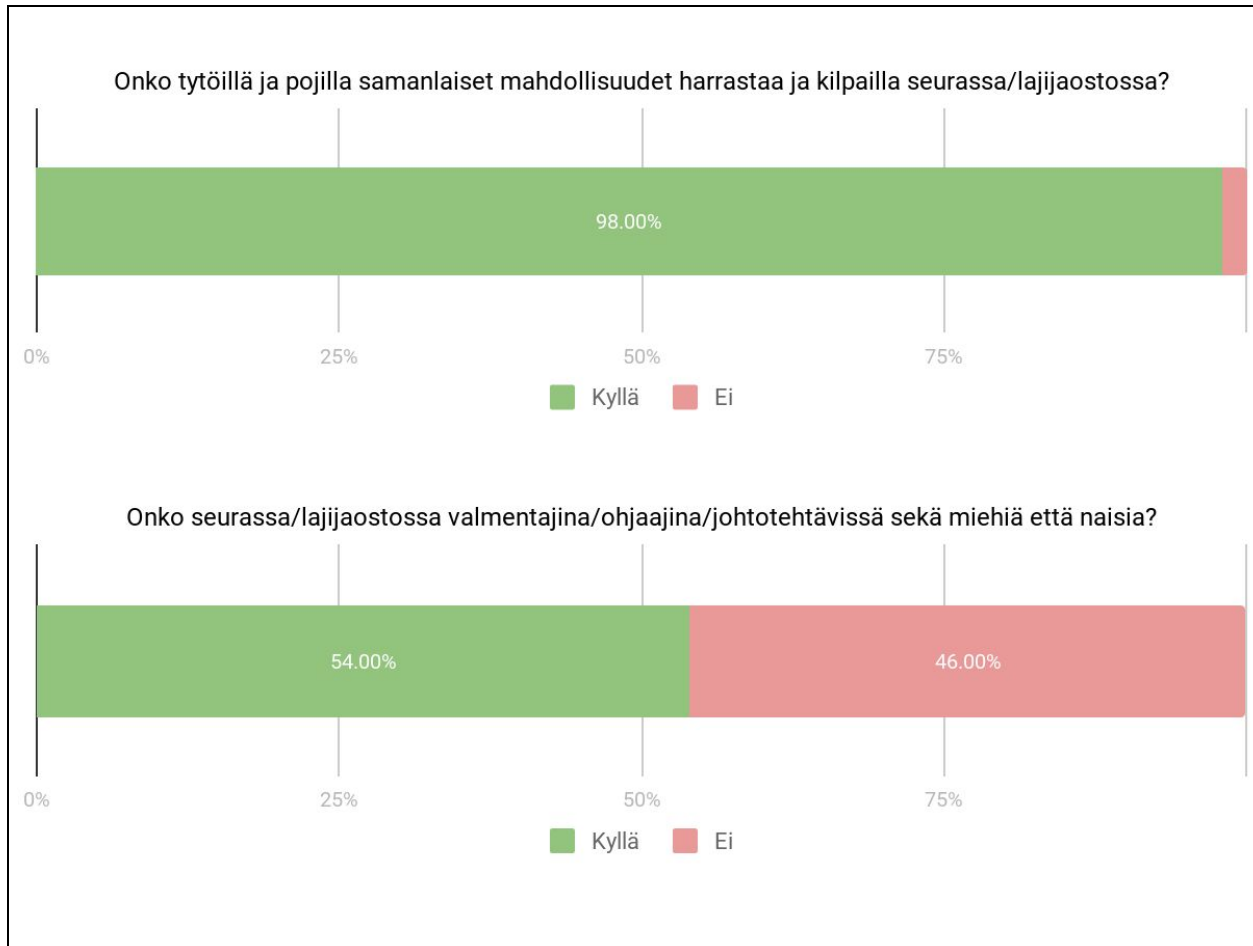
Vuonna 2019 vastaajista 94 % koki seuran ilmapiirin avoimeksi ja moniarvoiseksi. Vastaava osuus vuonna 2017 oli 95 %. Vaikka ilmapiiri merkittävästi osin onkin siis yhdenvertaisuutta edistävä, eivät kaikki asiaa näin koe. Avoimuuden, yhdenvertaisuuden ja moniarvoisuuden edistäminen on tärkeä tavoite siis myös tulevaisuudessa.

KUVIO 1.

Yhdenvertaisuus

84 % vastaajista (vrt. v. 2017 82 %) kokee, että kaikilla ryhmillä on mahdollisuus osallistua seuran toimintaan ilman hankaluuksia. Sukupuolen, seksuaalivähemmistöjen, vammaisten, maahanmuuttajien sekä taloudellisen yhdenvertaisuuden teemoja kartoitettiin tarkentavin kysymyksin. Vastauksia sukupuolten väliseen tasa-arvoon liittyvissä väittämässä kuvataan kuviossa 2.

KUVIO 2.

Vastaajista 98 % (vrt. v. 2017 97 %) kokee, että tytöillä ja pojilla on seurassa yhtäläiset mahdollisuudet harrastamiseen ja kilpailemiseen. Toisaalta vain hieman yli puolessa seuroista (54 %) valmentajan, ohjaajan tai johtotehtävissä on mukana sekä miehiä että naisia. Naisten ja tyttöjen osuus koko jäsenmäärästä oli vuoden 2018 lopussa 7,5 %. Naisten ja tyttöjen harrastamisen edistäminen on liitolle tärkeä tavoite.

Kuviossa 3 eritellään vastaajien näkemyksiä seksuaalivähemmistöjen, vammaisurheilun/soveltavan liikunnan sekä taloudellisen yhdenvertaisuuden asemasta

seurassaan. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta frisbeegolfin vahvuudeksi muodostuu harrastuksen edullisuus. 98 % vastaajista (vrt. v. 2017 99 %) kertoi, että seurassa harrastaminen on mahdollista edullisesti.

Sen sijaan kehityskohtaksi yhdenvertaisuuden näkökulmasta voidaan edelleen nähdä vammaisurheilun ja soveltavan liikunnan asema seuroissa. Vaikka ilmapiiri onkin moniarvoinen ja harrastamaan mukaan tuleminen koetaan yhdenvertaiseksi, ei seuroissa ole juuri toimintaa soveltavan liikunnan ryhmille. Vuonna 2018 liitto on käynnistänyt toimenpiteet, joiden avulla soveltavan liikunnan edellytyksiä voitaisiin parantaa. Käynnissä on muun muassa esteettömään frisbeegolfrataan liittyvä hanke, lisäksi kartoitetaan mahdollisuuksia viestiä esteettömistä radoista aiempaa paremmin.

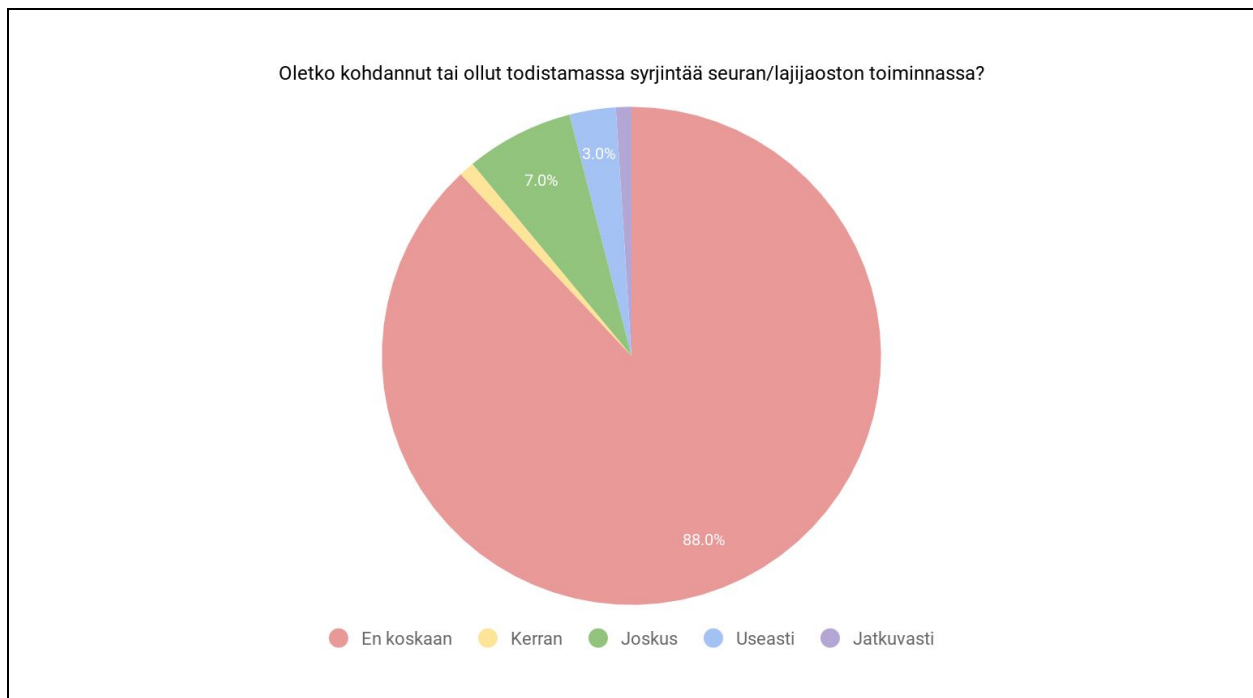

KUVIO 3.

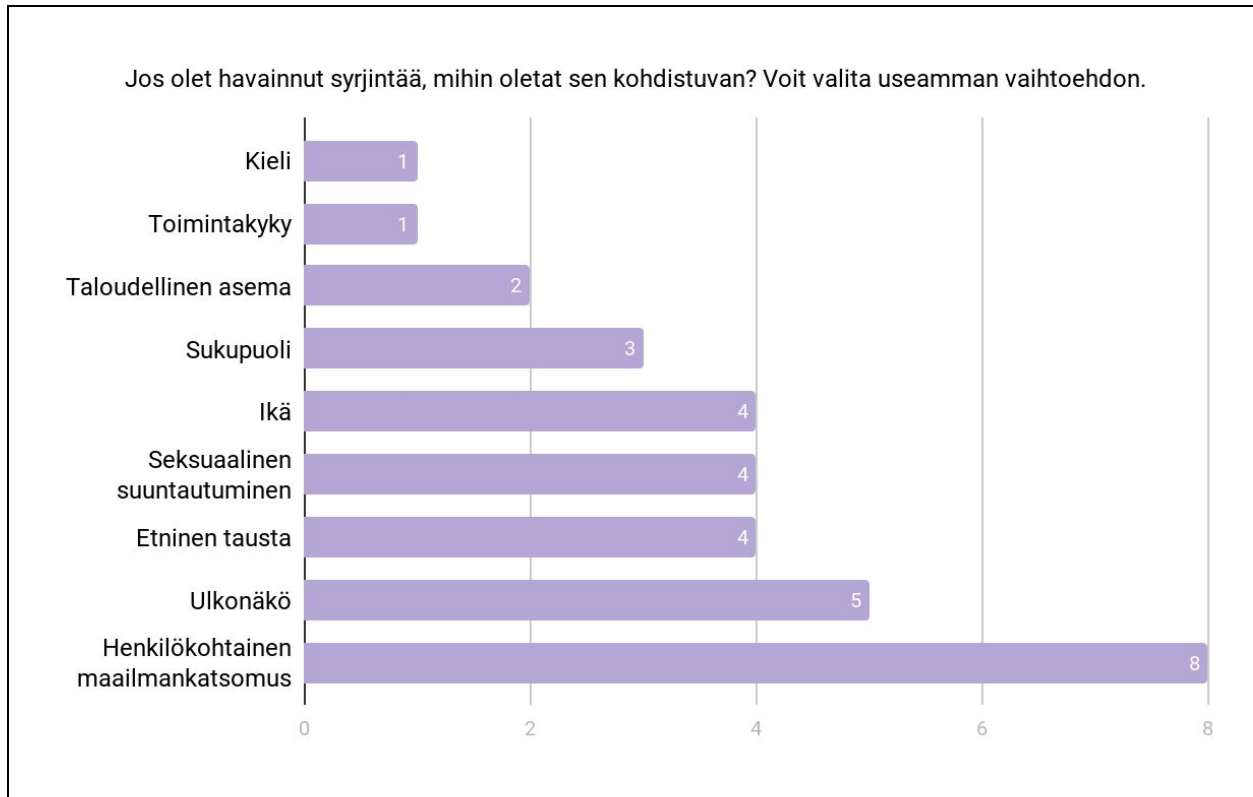
68 %:ssa vastaajien seuroista ei ole lainkaan mukana maahanmuuttajataustaisia henkilöitä (Kuvio 4). Luku on vastaava kuin vuonna 2017. Vastaajista 15 % kertoo, että seuran harrastajajoukkoon kuuluu maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Valmentajien, ohjaajien ja johtohenkilöiden joukossa maahanmuuttajataustaisia on hyvin vähän.

Syrjintä ja siihen puuttuminen

86 % vastaajista (vrt. v. 2017 83 %) ilmoitti, ettei ole havainnut seurassaan harrastajien, ohjaajien tai johtohenkilöiden käyttävän jotakin ihmisryhmää syrjivää kielenkäyttöä. 88 % (vrt. v. 2017 87 %) kertoo, ettei ole todistanut tai kohdannut myöskään syrjivää käytöstä seurassa (Kuvio 4). Kuviossa 5 on havainnollistettu syrjintätapausten kohteita. Syrjintätapauksissa kohteena yleisimmin ovat kyselyn mukaan henkilökohtaiseen maailmankatsomukseen ja ulkonäköön liittyvät tekijät.

KUVIO 4.

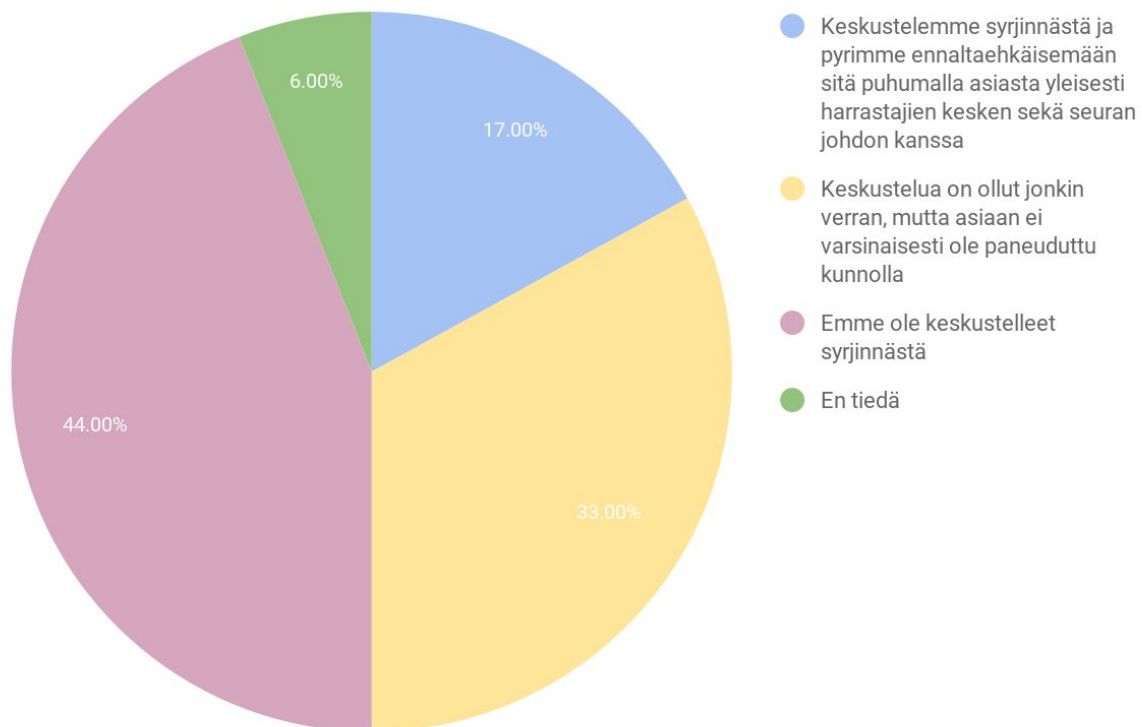
KUVIO 5.

Kyselyn mukaan seuroissa ei puhuta juurikaan syrjinnästä (Kuvio 6). 44 % vastaajista (vrt. v. 2017 44 %) kertoi, ettei heidän seurassaan ole keskusteltu syrjinnästä laisinkaan. 33 % vastaajista (vrt. v. 2017 20 %) kertoi, että seurassa on keskusteltu asiasta jonkin verran, mutta kunnolla asiaan ei ole paneuduttu. Vain 6 % kertoi, että ei tiedä, onko syrjinnästä keskusteltu (vrt. v. 2017 28 %).

Prosenttijakaumat syrjinnästä keskustelun osalta ovat siis hieman erilaiset vuosina 2017 ja 2019. Tätä voi selittää toisaalta Suomessa laajemmin yleistynyt keskustelu syrjinnästä ja yhdenvertaisuudesta, toisaalta myös vuoden 2019 kyselyyn on luultavimmin vastannut vuoteen 2017 verrattuna vahvemmin seuratoiminnassa mukana olevia ja siten käytävistä keskusteluista tietoisia henkilöitä.

Se, ettei syrjinnästä kuitenkaan yleisesti juuri puhuta, näkyy myös toimintamallien puutteena. 66 % vastaajista (vrt. v. 2017 49 %) kertoo, ettei heidän seurassaan ole toimintamalleja syrjintätapausten käsittelyyn.

Onko seurassa/lajijaostossa keskusteltu syrjinnästä?

KUVIO 6.